

NOVA DOBA

Licijlska knjižnica

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm
višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in
mahvale K 150 — Posamezna številka stane 50 par — K 2.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, prilike, Telefon št. 63
Račun kr. pošnega čekovnega urada št. 10.066.

Rapallo.

Žalostno obletnico obhajamo danes 12. novembra, obletnico težke narodne naše nesreče, obletnico dneva, ko smo morali podpisati pogodbo, s katero smo nad pol milijona svojih rojakov prepustili italijanskemu imperizmu.

Krasno se je razvijalo v Primorju narodno življenje pred vojno. Italijanske trdnjave so se rušile druga za drugo doli od Kotora pa gori do Gorice. Pred padcem so bila skoro že tudi nekatera mesta.

Med vojno je barbarski avstrijski militarizem brezobzirno udušil narodno življenje v Primorju. In ko je l. 1915 stopila v vojno tudi Italija, je storila to z londonskim paktom v roki, v katerem so ji Francija, Anglija in Italija Rusija za slučaj zmagovitega izida vojne zagotovile Tridentsko, celo Primorje, del Kranjske in velik del Dalmacije z otočjem.

Italija je stopila v vojno z namenom, da zasluži nas. Čim se je začelo za vsebino pakta, so naši emigranti — naš jugoslovanski odbor v Londonu in Parizu — takoj pričeli boj za njega razveljavljanje. Žal brez uspeha. Ko je leta 1918 šla Italijanom trda, ko so avstrijske armade prodirale že globoko v njihovo ozemlje, so pač formalno sklenili z našimi zastopniki takozvani rimski pakt, ki ga pa kot verolomen narod niso pozneje hoteli priznavati. Sklicevali so se vedno zopet na londonski pakt.

Ko je stopila v vojno tudi Amerika z Wilsonovim geslom o samoodločbi narodov in ko je tudi ruska revolucija proglasila isto geslo, je bilo nekaj upanja, da uspemo. Naši jugoslovanski polki so se oktobra 1918 uprli avstrijski vrhovni komandi, kar je bil za avstrijsko armado smrtni udarec. Izrekli smo ujedinenje s Hrvati in Srbi, naši Narodni sveti so v Primorju prevzeli oblast.

Takrat pa je verolomni Lah pričel ofonizvo in se hvalil, da je premagal avstrijsko armado, katere več bilo ni, ker smo jo že mi razorožili. Našim Narodnim svetom v Primorju so vzeli oblast, z našo krvjo osvobodeno Primorje je postalo zasedeno ozemlje. Hoteli so celo do Ljubljane, a pri Vrhniku jim je srpska armada zaklicala mogočni »Stoj!«

Pričela so se mirovna pogajanja. Zavezniki so priznavali pač na zunaj

Wilsonov program, toda le na zunaj. Zato smo morali biti trdi boj za Koroško, kjer smo končno dosegli plebiscit. Glede Primorja pa so se Italijani vedno zopet in zopet sklicevali na londonski pakt in — zavezniki so ga priznavali. Edino Wilson ga ni priznaval, v boju za svoja načela pa je bil praslabil. Končno je bilo upanje, da prodre njegov predlog, ki bi pomaknil meje vsaj nekoliko na zapad, takozvana Wilsonova črta. V tem pa so se izvršile v Ameriki nove volitve, Wilson je padel, novi predsednik Harding je pa izjavil desinteresan Amerike na evropskih vprašanjih. Bili smo brez zaslombe.

Reko, ki bi nam pripadla po londonskem paktu, je dala Italija zasesti od pustolovca d'Annunzija. Vsled izgube plebiscita na Koroškem je naš ugled v zunanjem svetu znatno padel. Istotako vsled Radičevih in komunističnih spletk.

Francija in Italija ste izjavili, da se moramo z Italijo direktno pogoditi. V tem položaju smo se morali odločiti: ali za vojno ali za mir.

Za vojno uistno bili tehnično pripravljeni, odločiti smo se morali za pogajanja, ki so se vršila v Rapallu. Italija je bila močnejša. Dne 12. nov. 1920 so naši zastopniki podpisali rapalski dogovor, s katerim smo izgubili Primorje, del Kranjske z Idrijo in Postojno, celo Istro, Zadar, otok Lastovo in Reko, ki je postala svobodna država. Dobili smo le luko Baroš.

Boj je bil za nas formalno zaključen z veliko krivico za nas. Vsa Jugoslavija je vstala in izjavila glasno in sveto, da rapalske pogodbe nikdar ne prizna.

Tretjina našega slovenskega plemena je prišla pod jarem tujca, izgubili smo dohod k morju v Reki in Trstu.

Rapallo je za nas politična in gospodarska nesreča, pa tudi strateško, zakaj na vsaki mejni točki lahko Lah vsak trenutek vdari v naše ozemlje.

Nad našimi brati izvaja Lah najgrše nasilje. Raznarodovanje se vrši v velikem obsegu. Naša inteligenca je pregnana ali v zaporih. Iz šole in uradov in cerkve se sistematično izganja naš jezik. Vsak fašist sme pobijati naše ljudi, sme zažigati naše domove.

Toda naši bratje vztrajajo. Naš narod v svobodni Jugoslaviji pa se

bezni za tajinstveni glasbeni svet.

Kot prva točka programa se bo izvajala ouvertura: Ruslan in Ljudmila od Glinke, velikega reformatorja ruske opere, komp. 1842. Mendelsohnov violinski koncert je najlepša skladba tega komponista. Svočas ga je igrala že v Celju gđ. Brandlova s spremljevanjem mariborske vojaške godbe, tako da bodo obiskovalci tedanjega koncerta še enkrat imeli priliko poslušati to melodiozno in v obliki vzorno delo, kajti le z večkratnim poslušanjem takih del se šele lahko poglobljamo v nja in odkrivamo vedno nove krasote.

In končno Brucknerjeva simfonija! Delo je odsev poštene, nepokvarjene, globoko religiozne duše. Talent Brucknerja je bil tako neposreden in silen, da je bil skladatelj prepričan, (kot Haydn), da komponira po božjem navdihu. Ne bom opisoval Brucknerjeve biografije, ker je ista objavljena v četrtkovni številki »Slov. Naroda«, ampak opozarjam na to, ker je silno podučljiva in dokazuje, da tudi večji talenti le z neprimerno pridnostjo in energijo dosežejo kaj posebnega.

Delo sestoji iz štirih delov: I. Allegro molto moderato, kjer se nam slika mišična ubranost gozda, te naravne cerk-

pravi z smotrenim delom na veliki dan obračuna, na osvoboditev zaslužnih bratov. V tem delu je naša glavna naloga: ustvariti našo državo jako in silno, da jo bo tujec upošteval in se je bal.

Rapalska sramota mora biti izbrisana!

IVAN PREKORSEK:

Draginja in plače drž. nameščencev.

Pri nas se je udomačila razvada, da vse toži o dragini in neznosnem življenju. Nekdaj je v tem oziru prednjačil kmečevalec, in ker je nekdaž tožil in stokal pod pezo davkov, meni naravno, da mora tudi danes, oziroma, da mora danes, ko so davki v številkah zares mnogo višji, še bolj tožiti. To je fekom časa prešlo našemu kmečkemu človeku že v meso in kri.

O visokih davkih in grozečem uničenju obrti, trgovine in industrije toži obrtnik, trgovec in industrijalec.

Proti nevzdržnim življenjskim razmeram protestira in se organizira v nasilne štrajke manualno delavstvo.

Uradnik, državni nameščenec je bil nekdaž, čim je dobil na suknjo in kapo neke cesarske odznake, v očeh naroda zavidanja vreden izvoljenec, ki je preskrbljen za življenje in za stara leta. Njegova pozicija ni bila slajna, tožil je redkokadaž.

Razvoj življenjskih razmer je bil v zadnjih letih tak, da je postajal položaj tistega obupen, ki mora vse kupovati, ne more pa teže dragine odvaliti na nikogar, ne more nikomur za svoj izdelek več zaračunati, ker ničesar ne producira, kar bi lahko razmeram primerno višje in dražje vnovčil. Ta žrtev povojnih razmer je v mnogih slučajih zasebni nastavljenec, v vseh slučajih pa je to danes državni nameščenec. Državni uradnik je po svoji predizobrazbi, po svoji mentaliteti in pojmovanju države, ki je njegov službodajalec, tisti stan države, ki danes že tudi glasneje toži, ki danes že zabavlja, dasi ga je še sram, da zabavlja proti državni upravi, ker globoko pojmuje in globoko ljubi državo! Organizirano delavstvo vpije in kriči, zahteva zase pogoje za svojo eksistenco, stavi premnogokrat tudi pavšalno težke pogoje, ko istočasno neumeje, da treba za visoko

ve. II. Andante, ki je pravzaprav žalobna koračnica. Zakaj? Slika se nam žalobno razpoloženje, v katero naš zazibla mrki gozd. Tu se oglasi ptičje žvrgolenje, ki nas razvedri, ves značaj glasbe se spremeni in postaja živahnejši, vmes pa vedno pronika prvotni turobni tema. III. stavek, Scherzo nas postavi sredi lovskega vrvenja. Tu imajo zlasti rogov obilo posla. Mnenje glasbenikov je, da je ta stavek izredno mojstrsko delo. IV. Finale začenja kot v mraku in megli. Motivi iz prejšnjega stavka se še ponavljajo a kmalu se začne glasbeni tok gibati v živahnejših ritmih, vidno se ponavljajoče osminke sekstole nas uvedejo polagoma v čisto drug tok, ki nas prepriča, da nam hoče komponist slikati grozo gozda, vihar, ki ječi v vejevju. Počas se vse umiri, pojavljajo se prijaznejše melodije in v ljubkih sanjarijah se bliža finale koncu.

Simfonija je mestoma silno težavna in je treba sigurne, rutinirane roke, da jo obvlada. Tembolj priznanje domačinu g. dr. Cerinu, da si je zbral baš to delo. Njemu kot zaslužnemu slovenskemu glasbeniku, ki že več kot 30 let glasbeno deluje z redko vno in uspehom, se pa oddolžimo deloma vsaj s tem, da pride mo vsi na koncert. Spoštujemo svoje može!

plačilo dati službodajalcu tudi ekvivalent poštenega, dobrega dela. Državno uradništvo še ni padlo na nivo nasilja ali štrajka proti službodajalcu, državni uradnik je inteligent v lepem dobrem in demokratičnem pojmovanju te besede on se zaveda svojih dolžnosti do države v polni meri in stavi svoje utemeljene zahteve na adresu onih, ki morajo njegov položaj poznati in dobro vedeti, da država, ki ubija delovno in moralno silo svojega uradništva, ubija sama sebe tam kjer denar in kapital ni več lek za ozdravljenje. V ostrem nasprotju proti vsaki demagogiji ali škodljivemu samoljublju stojimo državni uradniki na stališču poštenega dela in poštenega plačila. Naj se presodi nas in naše delo ceni, naj se izločijo iz naših vrst nezmorni, nevedni ali delamrzni elementi. Jaz nikomur ne zavidam zaslužka ali bogastva, vzeti ne maramo nobenemu ničesar, živeti se moramo znati v položaj vseh solčnih in senčnih strani vseh slojev in stanov naroda — pri vsem tem pa imamo pravico in dolžnost do sebe, do naših družin in do države, da zahtevamo nujno pomoči po pravici.

Naša notranja politika.

(Odlomki iz govora ministra Svetozara Pribičevića na kongresu Demokratske stranke v Beogradu dne 30. oktobra.)

Demokratska stranka, ki je nastala iz strank bivše opozicije v Srbiji in demokratskih elementov v Črni Gori, Dalmaciji in Sloveniji ter iz članov srbsko-hrvatske koalicije v Hrvatski, ta Demokratska stranka, ki obsega vsa naša narodna področja in vse dele našega naroda in vse vere, je ustvarjena za to, da vodi državno politiko in da osigura v prvi vrsti narodno in državno edinstvo. In zato je iz vseh vprašanj, ki so mnogobrojna v njenem programu, izbrala dva najvažnejša, najkardinalnejša in najaktualnejša: vprašanje državnega edinstva in agrarno vprašanje, katerima je posvetila vso pažnjo, da jih reši zvesta programu stranke in po potrebah naroda. Mi smo nosili zastavo, na kateri je bilo zapisano: »Narodno in državno edinstvo«. Mi smo za to, da se reši to vprašanje, žrtvovali nekaj od drugih točk svojega programa in odgodili smo njihovo rešitev — stopili smo v koalicijo, s katero imogi naši prijatelji niso simpatizirali

JOŠKO BIZJAK:

Potovanje po nebu.

(Predavanje na Ljudskem vseučilišču v Celju v dneh 26. sept. in 3. oktobra t. l.)
(Dalje.)

Proces je bil torej ob stvarjenju ta, da so se odcepili planeti od solne in od planetov pa njihove lune; vse se je pa vrtele in sukalo okoli svoje osi v isti smeri kakor je bilo, oziroma je še danes pri četrtu solncu. Ostala pa je neka moč, katere privlačil vse planete nazaj na solnce, kakor tudi lune, da ne zapustijo svojih rotiteljev — planetov. In ta moč je privlačnost, ki sili, da pade vsak kamen nazaj na zemljo, in če ga vržeš še tako visoko v zrak. Ta privlačna sila je nekaka vez, ali rekel bi ljubezen, ki veže posamezna nebesna telesa med seboj, da se ne razgubijo po neskončnem svetovnem prostoru. Prvotno so bila vsa ta telesa v plinastozarečem stanju, ali najmanjša so se že ohladila n. pr. naša luna, medtem ko imajo nekateri planeti še dovolj vročine za obstanek živih bitij na njih površju, večja nebesna telesa so pa še danes silno vroča n. pr. naše sonce.

Dosedaj smo si ogledali naše sonce ter njegovo vnukinjo luno. Znaprej pa

C. PREGELJ:

K simfoničnemu koncertu v soboto 12. nov. v Celju.

Glasbeno življenje se je po prevratu med Slovenci nepričakovano povzdignilo, seveda v prvi vrsti v Ljubljani, kjer imamo tri dobre orkestre: Orkester narodne opere, filharmoničnega društva in godbo Dravske divizije. Vsa ta glasbena združenja zasledujejo nalogo, seznaniti Slovence z večjimi svetovnimi orkestralnimi deli, da se tako zamaši predvojna vrzel, ko se je koncertno delovanje naše prestolice omejevalo le bolj na izvajanja vokalnih skladb in tako ostalo bolj enostransko in zato nepopolno. Nadvse pohvalno moramo torej pozdraviti ta razmah, posebno pa še lepi namen ljubljanske divizijske godbe, odnosno kapelnika dr. Čerina, od časa do časa prirejati tudi v drugih krajih, kot v Celju. Trbovljah in drugod simfonične koncerte in tako prenesti svoje glasbeno probujevalno delo tudi izven našega kulturnega centra.

Zleti bi bilo, da bi skazalo občinstvo temu idealnemu smotru razumevanje z najštevilnejšim posetom, posebno od strani našega dijaštva, ki bi že tukaj dobivalo prvo iskro navdušenja in lu-

storili smo to samo zato, da damo naši državi ustavo. Sedaj, ko imamo ustavo, je ž njo popolnoma osigurano narodno in državno edinstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ali naše Jugoslovenske države. (Burno prijetje.)

Veliki prijatelji našega naroda — je izvalal govornik nadalje — predsednik češkoslovaške republike Masaryk, je ob priliki svojega potovanja po Slovaški v nekem svojem govoru izjavil:

»Centralizem in avtonomizem se morata držati v ravnotežju.

ne sme pogoltniti drug drugega.« Smisel teh besed je, da morata unitaristično državno ustrojstvo in centralistična ideja biti v ravnovesju s samoupravo. Naši nasprotniki, ki so iz njegovega govora izvajali protivne zaključke, so dementirali že s samim ustrojstvom češkoslovaške republike. Gotovo vam je znano, da je češkoslovaška republika dobila ustavo ravno tako unitaristično, kakor je naša. Češkoslovaška republika ni dala »avtonomije« niti Slovaški, niti Moravski, niti Češki; ni dala avtonomije ne Čehom ne Slovkom in tudi ne Nemcem.

Mi, demokratska stranka, ki smo se borili za unitaristično državno uredbo, mi nismo prezrli potrebe naroda, da sam ureja svoje javne posle, ko smo se izjavili za samoupravno načelo. Naš centralizem se protivi politični avtonomiji, je pa v skladu s samoupravno idejo. Načelo samouprave je dobilo izraza v ustavi sami. Narodna skupščina bo sklenila zakon o administrativni razdelitvi naše države in o ustroju novih oblasti. Jaz sem prepričan, da bo demokratska stranka zastavila vse moči, da

Zakon o uredbi oblasti in njihovem ustroju

ali o samoupravah v teh oblastih čim prej dobi odobrenje narodnega predstavništva, da bo mogel narod neposredno participirati v javnih poslih.

Kaka je današnja politična situacija?

Kakor je znano, se demokratska stranka nahaja v bloku strank, ki imajo naloge, da izvede državno organizacijo. Z druge strani pa se pojavljajo glasovi, da je treba vnovič sprožiti ustavno vprašanje, ozir. da je treba z revizijo ustave izpodkopati ta sedanj politični status, ter namesto te ustvariti drugo, novo. A kakšna bo ta nova situacija?

Kaj pomeni danes revizija ustave?

Revizija ustave bi pomenila predvsem ojačanje centripetalnih sil na račun centripetalnih. Revizija ustave bi pomenila ustvarjanje etape za nadaljnje revizije, ker je veliko vprašanje, ako bi se revizija ustave tudi izvedla, je-li bi oni, ki so pristali na novo ustavo, smatrali to ustavo kot definitivno ali je kot etapo za nove revizije, in to kot etapo za nove revizije v korist čim večjega razrahljanja države, a na škodo državnega edinstva. In potem, gospoda, revizija ustave bi brez dvoma dovela v končni konsekvenci do razdelitve naše države na tri plemenske države: srbsko, hrvatsko in slovensko, a ustvarjanje teh treh plemenskih držav bi pomenilo ustvarjanje treh narodov iz našega edinstvenega naroda. Revizija ustave bi naposled pomenila to, da se narod vnovič pože v ustavno borbo, pomenilo bi, da se reševa-

bodi naša naloga, da obiščemo še druga nebesna telesa, ki spadajo v družino našega solca in to so bratje in sestre naše zemlje, zvezde premičnice ali planeti. Vsi planeti, ki potujejo okrog solca, se razdelijo po svoji sorodnosti v tri dele: 1. Merkur, Venera, naša zemlja in Mars; ti štirje so majhni in enako gostih sestavin. 2. Jupiter, Saturn, Uran in Neptun so mnogo večji kot prejšnji štirje ter imajo samo eno petino zemeljske gostote in 3. kroži med Martom in Jupitrom okrog 700 zelo malih planetov, takozvanih planetoidov ali asteroidov, katerih premeri znašajo samo nekaj kilometrov. In planeti vseh treh omenjenih vrst tvorijo s svojimi lunami ali trabantami našo solčno družino ali naš solčni sistem.

Ko smo zapustili naše solnce in odšli zopet v mrzli svetovni prostor, najdemo v daljavi 58 milj. km od solca najmlajšega brata naše zemlje Merkurja, kateri je tudi 18-krat manjši od nje ali samo trilekrat večji od lune. Merkurja vidimo, ako je obzorje zelo jasno, kot majhno zvezdico v bližini solca in sicer kmalu potem, ko je solnce zašlo, ali pa nekoliko minut pred solčnim vzhodom. Kakor naša luna zemlji, tako kaže tudi Merkur solcu vedno eno in isto lice.

nje vseh velikih ekonomskih socialnih in kulturnih problemov našega naroda odloži za negotovo dobo. Z velikim trudom smo ustvarili ustavo. Načeti zopet vprašanje revizije ustave, pomenilo bi: vedeti morebiti, kje se je začelo, a ne vedeti, kje se bo končalo.

Zdi se, in mislim, da demokratska stranka to hoče, da se po možnosti obrni sedanja politična situacija, ali sedanja politična kombinacija s pozitivnim programom.

Narodna skupščina mora kot najnujnejše vprašanje rešiti vprašanje **»novega volilnega zakona«**, da je dana možnost apela na narod, da je dan kroni instrument, katerega se more poslužiti, ako hoče izvesti pravo voljo naroda.

Drugi nujen posel, ki se ne da odlagati in ki je morda enako važen kot vprašanje ustave same, je vprašanje **»unifikacije naših zakonov«**.

Po rešitvi vprašanja unifikacije zakonodaje mora Narodna skupščina donesti zakon o državnem svetu, zakon o glavni kontroli, zakon o ureditvi oblasti, o občinski, okrajni in oblastni samoupravi, o prenosu sedanjih pokrajinskih nalog na ministrstva in oblastne uprave. To so vse veliki in težki problemi. Donesti pa mora tudi zakon za naše osnovno ali ljudsko šolstvo, zakon za srednje šole in zakon za naše visoke šole.

Kakor vidite, bodo imeli gospodje narodni poslanci polne roke dela. Da pa se more to delo izvršiti, je potrebno — v celikar je to mogoče in v skladu z našim programom in s častjo naše stranke — je potrebno, da se vzdrži

sedanja politična situacija.

Izjavljam to s tega mesta, da se ve, da bo naša Demokratska stranka, ki se je vedno žrtvovala za državo, vodila račun o tem, da **sta država in narod starejša od stranke**. Nikdar pa ne bo za to, da se državnopravna vprašanja, katera smo komaj rešili, ponovno rešujemo, ampak bo za to, da se vrši delo konstruktivno, delo, ki je bilo pričeto z donošenjem ustave.

Kakšno bo stališče naše stranke zlasti v vprašanju zakonov, ki se nanašajo na ureditev države? Jaz mislim, gospoda, da morem to kondenzirati v tri parole:

politična centralizacija, upravna dekoncentracija in samoupravna decentralizacija.

Te besede povedo jasno, kaj naša stranka hoče: eden narod, eno državo, eno državno zakonodajo. To je prva parola. Druga: upravna dekoncentracija, pomeni, da moramo razbremeniti naša ministrstva poslov, ki jim ne spadajo, ki so odvisni in premali za reševanje po pilarnah ministrstev, ter jih prenesti na nižje organe, ki so bližji narodu. Tretja parola: samoupravna decentralizacija pomeni: dati narodu pravico, da v krajevnih vprašanjih javnega interesa odločuje sam v svojih samoupravnih organih. V zvezi s tem pa še nekaj. Potrebno je naše šolstvo urediti na moderni podlagi. Načelo je, da bodi šola državna in pouk brezplačen: pouk, zlasti v osnovni šoli, pa bodi tudi urejen po razmerah in potrebah krajev ter po ekonomskih interesih naroda. Moramo, gospoda, pogledat!

50 milijonov km dalje od Merkurja srečamo v svetovnem prostoru planet Venero, katera je naši zemlji zelo enake velikosti. Kakor je Venera za pogled s prostim očesom ena najlepša zvezd na nebu, je njeno opazovanje skozi astronomske daljnogledne — refraktorje — precej nezaželeno, in to pa zato, ker je njeno površje skoraj neprestano zavito v goste oblake. Venera ima za solncem in luno najmočnejšo luč in more v jasnih nočeh, ko lune ne vidimo, povzročiti celo rahlo senčo. Ker se nahaja Venera na svojem potovanju včasih vzhodno, včasih pa zahodno od solca, jo imenujemo v prvem slučaju večernico, v drugem pa interno zvezdo ali danico. To lepo zvezdo, opevano od nešteti pesnikov, vidimo včasih tudi po dnevi na nebu, sigurno pa ob solčnih mrkih, ako se baš tedaj ne nahaja pod našim obzorjem. Ako opazujemo Venero skozi daljnogled, opazimo na nji enake izpremembe kakor jih ima naša luna t. j. mlaj, oba krajca in ščip, kar je že opazoval Galilei leta 1610 skozi svoj primitiven daljnogled. Astronomska zgodovina ve povedati, da je že Pitagora okoli leta 550 pr. Kr. spoznal, da sta večernica in danica ena in ista zvezda. In baš ta izpre-

resnici v oči in delati na to, da ne dobimo uradniškega proletarijata, ampak da ustvarimo šole po možnosti za produktivno delo v narodu in ne samo za uradništvo, moramo — dovolite, da završim to frazo! — biti proti temu, da šole samo fabricirajo uradništvo.

Demokratski stranki se mnogo očita. Naravno. Naša stranka je ona, ki se je vedno izpostavljala in borila za državo. Ona nosi državno idejo, ona odbija protidržavne elemente. Tudi so zdaj po vojni razmere takšne, da narod ne more v zadovoljstvu živeti. Mi, ki smo vršili odločilni vpliv na vodstvo državnih poslov, mi, ki smo se zastavili za državo, nosimo navadno pred nepoučenim delom naroda odij za mnogo, kar ne gre dobro v naši državi. Vprašanje je, ali naj nosimo to odgovornost samo mi, in je-li bi moglo kaj biti boljše nego je. Gotovo bi moglo biti boljše.

A pri tem pravim, da je demokratska stranka dobila 90 mandatov v Narodni skupščini, krog 90 od 420. Iz te matematične konstelacije izhaja, da demokratska stranka ne more v reševanju državnih problemov v vseh vprašanjih izvršiti 100% svojega programa. Da je dal narod demokratski stranki absolutno večino mandatov, bi po pravici mogel od nje zahtevati, da integralno vrši svoj program. Ker pa demokratska stranka ni dobila absolutne večine mandatov, ter mora biti v kooperaciji s strankami, da se drži politična situacija in da se more v zemlji vladati, potem — se razume — mora demokratska stranka v tem položaju često prenašati žrtve in glede principov v programu in glede taktike za izvedbo programa. Pravim torej, gospoda, da mi nosimo odij za mnogo, kar ni dobro v naši državi, dočim vidite, da so druge stranke v tem manj požrtvovalne nego naša in valijo od sebe odgovornost. Še več! Druge stranke, ki sodelujejo v vladi z večjim številom in z večjim številom tudi v politični kooperaciji tudi one valijo na demokratsko stranko odgovornost za vodstvo državne politike. Namesto da se reče: Odgovornost je skupna, se pravi: krivi so demokrati za vse, kar ni dobro v državi!

Eden glavnih očitkov demokratski stranki je, da hočemo hegemonijo. Mislim, gospoda, da ni nikogar med Vami ki bi hotel hegemonijo. In vidite,

mi nismo za hegemonijo zato,

ker smo iskreni pristaši ideje edinstva našega naroda in države. To idejo pojмимо intinno in globoko, pojмимо jo tako, da je vse ono, kar je srbsko, ob enem tudi hrvatsko in slovensko. Nekdaj, gospoda, ko smo živeli pod Habsburško monarhijo, mi tam iz onih krajev nismo imeli svoje države, bili smo podložniki tuje države. Imeli smo v sebi voljo in odločnost, da zločimo verige, v katere smo bili vkovani, a naša moč je bila premajhna, da izvršimo to delo, dokler ni prišel veliki požar, požar celega človečanstva, v katerem so propadli oni, ki so nas v verigah držali. Sedaj imamo svojo državo, katera je tako srbska, kakor je tudi hrvatska in slovenska. Pred zakonom smo vsi enaki, enake državljanske pravice uživamo, enako možnost imamo za napredek in

menjava, da stopi Venera v različne faze je tudi vzrok, da se nam Venera, ako jo opazujemo že s prostim očesom, ne vidi vedno v enaki svetlobi, ob njenem mlaju nam pa sploh izgine izpred oči. Dandanes je dognano, da ima Venera na svojem površju atmosfero, katera je celo gostejša kot naš zemeljski zrak. In ta Venerina atmosfera je z neke vrste oblaki skoro neprestano tako nasičena, da je astronomom vsako natančno opazovanje naše mile večernice in zgodnje danice skoraj nemogoče.

Zapustivši megleno Venero, srečamo v svetovnem prostoru njeno sestro in našo mater zemljo, ki ima v premeru okroglo 13.000 km. Ker je naša zemlja vsled sredobežnih ali centritugalnih sil iz časov, ko je imela še mehko zemeljsko skorjo na obeh tečajih — severnem in južnem — malo stlačena ali naploskana, znaša razlika med ekvatorialnim in polarnim premerom 43½ km. Kakor znano, se vrta naša zemlja kakor tudi vsi drugi planeti po eliptični poti, ki tudi vse ekliptika. In zemeljska os ne stoji na ekliptiki po konci t. j. v pravem kotu (90°) ampak se nagiba proti zemeljski dragi ali ekliptiki v kotu, ki meri 66½° in sicer vedno na desno stran. Če

prosperiteto v tej državi.

Spominjajte se, gospoda, kako smo pristaši srbsko - hrvatske koalicije v Hrvatski pojmevali svojo dolžnost do zemlje in naroda. Mi Srbi, ki smo bili v tej koaliciji, smo ljubili Hrvatsko, s ponosom smo se borili za državnopravni položaj Hrvatske, nismo zahtevali, da se ta Hrvatska zovi tudi Srbija, mi smo v tem imenu gledali tudi srbsko ime, in stali smo na stališču, da smo se v boju za državnopravni položaj Hrvatske borili za eden del našega naroda ter s tem za narodno celoto. **Mar hočemo danes ožje gledati na to vprašanje, hočemo - li voditi posebno srbsko - hrvatsko ali slovensko politiko?** Mislim, da je naše stališče to: en narod, ena politika, in iz vsega onega, kar odlikuje poedine dele našega naroda, kar se smatra za njihovo odliko, stvoriti nekaj novega, nekaj večjega, nekaj, kar je nam vsem skupno, kar je

i srsko i hrvatsko i slovensko, kar je jugoslovensko.

Oni naši hrvatski bratje, ki vodijo politiko abstinencije, kakor nekda v madžarski državi, kakor Irce na Angleskem, kakor Nemci na Češkem, naj pridejo v središče naše države, ki je njihova kakor je naša, naj smatrajo naš parlament za svoj, za parlament vsega naroda, pa ne bodo več govorili o hegemoniji. Kdo od nas bi mogel zahtevati hegemonijo, ko se zavedamo, da imamo pred seboj historično nalogo, formiranje velike narodne osebnosti velikega naroda od 12 milijonov prebivalcev? Zahtevati hegemonijo, se pravi, uporabiti vso silo v borbi s hrvatskimi brati, ki so si napram Dunaju in Pešti znali očuvati ostanke svoje stare države, značilo bi, iti v borbo proti bratom Slovincem, ki so bili predstraža našega naroda proti germanstvu.

Naš ideal mora biti drug. Srbi, Hrvati in Slovenci naj se strankarsko delijo po svojih pogledih na rešitev velikih ekonomskih in social. problemov in kulturne regeneracije našega naroda, pa bo prestala plemenska in historična borba med nami.

JUGOSLOVENI!

Prva obletnica naše velike žrtve, prva obletnica Rapalla je pred durmi! Da dobimo meje, da utrdimo svojo državo, da dobimo čas za ureditev svoje mlade države, za to smo žrtvovali brate in šli v Canosso podpirati Rapalski dogovor! Da je bila naša žrtve prevelika, da je bila skoraj zaman, pa dokazuje prva obletnica Rapalla, ki jo obhajamo v znaku italijanskih intrig v Albaniji, na Madžarskem in vsepovsodi. Te intrige so jasen dokaz, da boj kljub Rapallu še ni končan, temveč samo odložen.

Najhujši boj je še pred nami in zavedati se moramo, da zmaga v tem boju tisti, ki je bolj pripravljen. Italijanske intrige so dokaz, da se Italijani za boj pripravljajo, zato moramo tudi mi pričeti s pripravami.

Jugosloveni! Prvi pogoj zmage je, da ostane zemlja, na kateri žive žrtvovali, naša. Zato je delo za ohranitev naše ga življa v Primorju naša prva naloga. Mati neodrešenih pa je »Jugoslovenska

bi pa stala zemeljska os navpično na ekliptiki, potem bi bil tudi zemeljski ekvator v isti višini z ekliptiko, kar bi imelo za posledico, da bi vzhajalo solnce vedno na isti točki vzhoda in zahajalo na isti točki zahoda. V tem slučaju bi bila tudi vsaka menjava letnih časov nemogoča. Naša zemlja hodi okrog solca natančno 365 dni 5 ur 48 minut in 46 sekund. To so dognali italijanski astronomi v 16. stoletju in napoliti papeža Gregorija XIII. da se je zvrzel prejšnji koledar Julija Cezarja, v katerem se je štel leto s 365 dnevi in šesti urami. V teh 6ih urah je bilo namreč časa za 11 minut in 14 sekund preveč vračunanega, katera napaka je povzročila, da je padlo pomladansko enakonočje v letu 1582 že na dan 11. marca, torej za celih 10 dni prezgodaj. Omenjeni papež je torej odredil po nasvetu tedanjih astronomov za ves katoliški svet, da se je že za takratnim 4. oktobrom moral pisati ne 5. oktober, marveč za 10 dni naprej t. j. 15. oktober. Natančna korektura je zahtevala še več: Vsakih 400 let morajo odpasti trije prestopni dnevi in sicer tako, da ostanejo sekularna leta navadna, ako se njih leto število ali letnica ne da deliti s številom 4. Vsled tega je bilo leto 1600 in

Matica«, ki skrbi za vse kulturne potrebe našega preganjanega naroda.

Jugosloveni! Zato apeliramo na Vas. da se na dan 12. novembra, našega Vidovega dne, spomnite, vsi matere neodrešenih, naše »Jugoslovenske Matice«! Naj bo ta dan gaslo vsakega patriota, da pridoči »Jugoslovenski Matici« vsaj enega člana! Naj ne bo ta dan Jugoslovena, ki ne bi položil svojega daru na altar domovine!

Jugosloveni! Naši bratje tam preko vztrajajo v najtežjih prilikah in ob obletnici Rapalla, ko smo jih prepustili nasilju, bi marsikdo njih mogel obupati nad uspešnostjo svoje žrtve!

Naša dolžnost je, da se to ne zgodi, vsled česar moramo obhajati obletnico Rapalla tako, da vidijo vsi, da smo jim tudi mi ostali zvesti in da delamo za njih osvoboditev. To pa dokažemo samo z resnim delom in ne z besedami.

Jugosloveni! Na dan 12. novembra 1920 smo žrtvovali brate zaradi lastnega blaga, ob prvi obletnici pa žrtvujemo za brate zaradi končne zmage naše misli.

Zvestoba za zvestobo!

Zato Jugosloveni! Ob prvi obletnici našega Vidovega dne na delo za mater neodrešenih, za našo »Jugoslovensko Matico«!

IZJAVA VLADE O ZUNANJI POLITIKI.

Min. preds. Rašić se je sporazumel s predsednikom Nar. skupščine dr. Ribarjem, da se seja skupščine ne skliče prej, nego pripravi vlada svojo izjavo o zunanji politiki. Izjava bo gotova do torka in bo seja sklicana za sredo ali četrtek z dnevnim redom: Vladina izjava o zunanji politiki.

FINANČNI DRŽAVNI SVET.

Zagrebske »Novosti« predlagajo, naj bi se z ozirom na problem naše valute ustanovil poseben državni finančni svet sestavljen iz najboljših finančnih strokovnjakov cele države. Ta svet bi imel nalogo iznajti in uvesti korake za ojačanje naše valute v inozemstvu.

NOTRANJI BOJI V RADIKALNEM KLUBU.

Mladi in stari.

Glasom poročil iz Beograda se kažejo v radikalnem klubu zadnji čas hudi notranji boji. Mlajši politiki zahtevajo umik nekaterih starih gospodov, zlasti Trifkovića in Guričića, ki naj napravita prostor svežejšim močem. Baje je ta skupina mladih, da utrdi svojo pozicijo. Že tudi pričela razgovore z dr. Korošcem, ki se vedno ponuja. S tem bi se naj oslabil tudi položaj demokratov. Patiranje teh radikalnih elementov s klerikalci je zlasti neprijetno dirnilo člane Slov. samostojne kmetijske stranke, ki je ravno iz te skupine vabila posameznike na svoje shode v Sloveniji.

VEČERJA PRI KRALJU.

Dne 9. tm. je priredil kralj oficijelno večerjo članom vlade in članom predsedstva narodne skupščine. Kralj, ki izgleda zdrav in dobro razpoložen, je ponovno imel priliko zagotoviti, da je s poslovanjem vlade zadovoljen in da upa na vzdržanje sedajne situacije.

in bo tudi leto 2000 prestopno, medtem ko ostanejo letnice 1700, 1800, 1900, 2100, 2200 in 2300 kot navadna leta. Ne sekularna leta pa so prestopna, ako se njih letno število da deliti s številom 4. Tako popravljen koledar so sprejeli katoliki in pozneje tudi protestantje. Edino pravoslavni narodi so še do danes obdržali Julijev koledar, vsled česar se že 13 dni za nami in praznujejo zato novo leto, ko pišemo mi že 14. januarja. Važno je tudi vedeti, da se ravna po premični in nepremični cerkveni prazniki vedno po veliki noči. Cerkveni zbor v Niceji je 1. 325. sklenil, da naj se velika noč obhaja prvo nedeljo po luninemu ščipu, ki pride za pomladanskim enakonočjem. Zato velika noč tudi ne more biti nikoli pred 21. marcem in tudi nikdar po 25. aprilu, katera datuma imamo za velikonočno mejnika.

Zapustivši našo zemljo, najdemo v nadaljnjem potovanju okoli sonca njegovega četrtega otroka in brata naše zemlje, rdečkasto se bliščečo zvezdo Mart ali Mars. Ta zvezda dela mnogim ljudem veliko preglavice in o malokateri zvezdi se je že toliko govorilo, ko o tem Marsu. Pravijo, da so na Marsu tudi

ZA POPRAVO NAŠE VALUTE.

Ukrepi vlade so že 9. tm. pokazali uspeh na borzi. Še prejšnji dan ni bilo dobiti pariških deviz ali pa se jih je moralo plačevati v izvenborznem prometu po 800 dinarjev, dne 9. tm. pa jih je bilo na borzi dobiti v zadostni množini po 625 dinarjev. To najboljše dokazuje, da padanje dinarja ni bilo naravno, ampak posledica špekulacij.

DEMobilizacija.

Vsi obvezanci, ki so se javili k orožnim vajam, pa še niso odšli na svoja mesta, so že poslani domov. Istotako mnogo trenja in priprege. V teku tedna se izvrši popolna demobilizacija rezervnih formacij.

ANGLEŽI ZOPER JUGOSLAVIJO.

Angleška vlada je pozvala tajništvo Zveze narodov, naj skliče svet Zveze, da ukrepa zoper Jugoslavijo, češ da njeno postopanje proti Albaniji ogroža evropski mir.

MADŽARI IN VOLITEV NOVEGA KRALJA.

Madžarska vlada je na zahtevo veleposlaniške konference izročila slednji pismo, v katerem se Madžarska zavezuje, da bo izvršila eventualno izvolitev novega kralja le sporazumno z veleposlaniško konferenco.

Politične vesti.

Kočevci ne gredo med radikale. Odv. kandidat dr. Sajovic v Kočevju je prišel z organizacijo radikalne stranke v Sloveniji. Smatral je Kočevsko za točišče, odkoder se naj stranka širi. Prišel je organizacijo tudi med kočevskimi Nemci. V nemškem listu »Gottscheer Zeitung« pa je dobil te dni pojasnilo, da si Kočevci ustvarjajo svojo (nemško) politično stranko in da ne bodo vstopili med radikale.

Proglšenje Miriditske republike. Po vesteh iz Prizrena vodi glavni vodja Miriditov Marko Gjonja še vedno ljute boje s tiransko vlado. V teh bojih je bil težko ranjen glavni poveljnik tiranskih čet izmajl Cur. Da bi ne prišel živ Miriditov roke, se je sam usmrtil. Miriditi so proglasili severno Albanijo za samostojno republiko in izvolili Marka Gjonja za predsednika. Tiranska vlada prosi Italijo in velesile za posredovanje.

Upor proti boljševikom v Ukrajini se pojavlja vedno huje. Čete upornikov napredujejo proti vzhodu. Poročilo od 9. tm. pravi, da jim je padel v roke Proskurov dalje Bar in Deražnja. V rokah protiboljševskih ukrajinskih kmetov je železniška zveza Proskurov—Zmerinka ter ves zapadni del Podoljske gubernije.

Mariborske novice.

Zimsko poročno zasedanje v Mariboru se prične dne 12. decembra.

Ruski sanatorij v Vurberku, ki ga je čez poletje vzdrževal ruski Rdeči križ, se je sedaj vsled pomanjkanja sredstev moral razpustiti. V sanatoriju je bilo večsi do 100 bolnikov iz vseh delov Rusije.

Imenovan je za ravnatelja dvorazredne državne trgovske šole v Mariboru profesor učiteljskega g. Matej Dolenc.

ljudje. Ali je res? Ako opazujemo to premičnico skozi refraktor, zapazimo na njem površini različne temne proge in lise, izmed katerih so ene fiksne ali trajne, druge se pa zopet izpreminjajo najbrž vsled perijodičnih poplavljanj, ker se splošno trdi, da ima Mart zemljo, morja otoke itd. kakor tudi malo redkejši zrak kakor je ta na naši zemlji. Med tem, ko je na naši zemlji še 1/4 mokrega sveta je na Martu komaj 1/4 pokritega z vodo. Mart je pač mnogo manjši od naše zemlje, zato se je pa tudi toliko prej ohladil in mu je voda vsled tega zlezla v zemljo tako globoko, da jo morajo napeljavati v ogromne umetne jarke ali kanale. Tako je domneval italijanski astronom Sciaparelli, ki je prvi natančno opazoval in narisal Martove kanale. Mogoče je to! Mogoče je tudi, da so na Martu nam podobna živa bitja, ali dokazati vsega tega do danes še nihče ni mogel. Martova pot okolu sonca je skoraj še enkrat tako dolga, kot je ta naše zemlje, saj rabi za ta obhod celih 687 naših dni. Okolu Marta krožita 2 majhni luni v daljavi 9000 in 30.000 km od njega, kateri pa nimata v svojem premeru nič več kot 11 km.

(Dalje prihodnjič.)

Na 115.000 K globe je bil obsojen mariborski nemški odvetnik dr. Juritsch od višjega dohodarstvenega sodišča v Ljubljani, ker je v škodo države napravil napačne podatke pri sklepanju pogodbe za Gahringovo hišo v Aleksandrovi ulici, katero je kupil kotlar Glumac. Baje ima dr. Juritsch še več takih slučajev na vesti.

Celjske novice.

Celjski državni nameščenci so si pred nedavnim časom ustanovili svoje samostojno stanovsko društvo. Kakor smo že poročali v našem listu, je Celje uvrščeno v nižji draginski razred ko Maribor in Ljubljana, dasi je izmed navedenih najdražje mesto, ki se odlikuje še prav posebno po tem, da primanjkuje živil, ki dosežajo vsled tega naravnost nedosežne cene. Važna naloga društva drž. nameščencev za Celje je, da nujno intervenira potom našega zastopnika poslanca prot. Reiserja za pravilno draginsko uvrstitev Celja in Okolice, kar je za predstojenstvo ureditev doklad važno. (Op. ur.: Kakor smo poučeni, je društvo poleg že v prvi resoluciji storjenih sklepov glede uvrstitve Celja v višji draginski razred tudi ponovno po svojem predstojstvu nujno opozorilo merodajne činitelje na to svojo zahtevo!)

Izšla je prva številka »Naša vas«, ki pravi, da je »glasilo Zemljoradniške stranke za Slovenijo«. Pobijati namerava h. avstrijski revmatizem, 2. rimski klerikalizem in 3. nedostojno klečepazenje pred Beogradom in Srbi. V članku »Greh samostojnih« ostro napada slov. samostojno kmet. stranko radi njene »nezvestobe«, ker je šla v vlado in se odcepila od skupne zemljoradniške stranke. Treja stran lista prinaša Novačanovo novelo »Prvi greh«. Kot kronisti beležimo to vsebinsko, da ne bojo prihodnjič zopet rekli, da jim žugamo, a oni v Trnovljah da se ne bojijo.

Poškodbe telefonskih žic v Celju po snegu, ki je zapadel pred kakimi 14 dnevi, so bile tako ogromne, da vkljub prireditvi tukajšnjega osoblja ni bilo dosti mogoče vsega v red spraviti, zlasti še ker poštna uprava ni dala dovolj naglo in zadostne množine nove žice na razpolago. Z ozirom na mnoge pritožbe, ki smo jih prejeli iz krogov telefonskih abonentov, ugotavljamo, da celjskega osoblja pri telefonski mreži ne zadene krivda, ker je po svojih najboljših močeh storilo vse za hitro popravilo. Da pa je bila škoda tako velika, izhaja iz dejstva, da so dozrajne žice menda bile napeljane že pred najmanj 10 leti in vrhutega niso bile niti bakrene. Novi material je vsaj deloma nekoliko boljši.

Državni krajevni zaščiti dece in mladine v Celju je darovala gospa Eva Heindinger 500 K. Blagi dobrotnici bodi izročena prisrčna zabava in Bog plačaj!

Iz občinstva smo dobili zadnje čase precej pritožb o nevljudnem postopanju s strankami v nekaterih uradih, zlasti v carinarnici. Ne gre, da se nad ljudmi, ki prihajajo z vljudnimi vprašanji, vplije in jim grozi s policijo. V državnem interesu je, da smo vsepovsod drug proti drugemu vljudni in postrežljivi.

Kaj je s parnim kopališčem v Celju? Iz občinstva dobivamo nešteto pritožb in vprašanj glede še vedno zaprtega parnega kopališča. Zima je tu, kopališče nujno rabimo. Mestna uprava naj zadevo z vso resnostjo in odločnostjo vzame v roko in nujno uredi. Zdi se nam, da obstoja neka določba, v smislu katere se lahko takšni obrati iz javnih interesov razlaste. Naj bo pot ta ali ona, eno je gotovo: kopališče moramo imeti in prebivalstvo ne bo trpelo, da zaradi trme posameznika trpi higijena mesta Celja.

Imenovanje. Sodnim poduradnikom pri okrožnem sodišču v Celju je imenovan g. Ivan Saksida iz Ljubljane.

Razpisano je mesto upravitelja invalidskega doma v Celju do 15. tm.

Sestanek Savinjskega okrožnega kluba jugoslov. dobrovoljcev v Celju je v nedeljo 13. tm. ob 9. uri dop. v kavarni Evropa (ne, kakor je zadnjič pomotoma stalo, v soboto 17. tm.)

Sokolstvo.

V komisijo za organizacijo prvega vsesokolskega zleta v Ljubljani je kot delegat ministrstva za prosveto določen dvorni svetnik dr. Fr. Skaberne, načelnik oddelka ministrstva prosvete pri pokr. upravi v Ljubljani.

Turistika in šport.

»Lovec«. Št. 21. M. Hanzlovsky: Obris lovskega živaloslovja. — Fr. Bračun: Razbojnik. — Jos. Brinar: Pri ognju. — Iz lovskega oprtnika.

Mednarodni šahovski turnir se vrši te dni v Haagu. Iz Jugoslavije se ga udeležuje g. Kostić iz Beograda.

JDS.

Krajevna organizacija JDS za mesto Slovenska Bistrica je priredila 5. novembra 11. sestanek. Sestanek so se v mnogobrojnem številu udeležili obrtniki, državni uslužbenci ter druga inteligenca, ki je pokazala, da ima stranka v tem mestu lepo bodočnost. Vsa čast našemu uradništvu, ki je bilo skoro do zadnjega zastopano. — Sestanek je otvoril predsednik kraj. organizacije g. dr. Pučnik. Podal je obširen referat o zunanji, notranji in finančni politiki, ter razložil stališče, ki je zavzema JDS. Na njegova točna izvajanja so sledila nekatera vprašanja posebno o naraščajoči dragini. Nato je župan g. Danijel Omeržu v lepem nagovoru bodril navzoče k složnemu skupnemu delu, ki je in bo pokazalo še nadaljnjne uspehe v našem mestu. Po kratki debati se je enoglasno sklenila resolucija, ki daje JDS popolno zaupanje. — Enoдушnost vseh navzočih je pokazala, da so taki sestanki tukaj večkrat potrebni. Na disciplino in složnost naših somišljenikov smo lahko ponosni.

Dnevna kronika.

Narodna požrtvovalnost. Nekateri CM podružnice se dobro zavedajo, da koristijo, ako pridno in marljivo delujejo v svojemu narodu. Tako sta priredili podružnici v Ptuj tombolo v korist CM družbe. Uspeh te prireditve je naravnost sijajen, kajti družbina blagajna je prejela 30.000 K. — Vsem gg. prirediteljem in sodelovalcem izreka družbino vodstvo toplo zahvalo. — Nadalje je prejela družba v zadnjem času od m. podružnice v Krškem 2700 K, od ženske istotam 2381 kron 60 v in od ž. podružnice v Ljutomeru 1545 K. Tudi tem vzornim podružnicam izrekamo toplo zahvalo. — Ali bi ne mogle tudi CM podružnice, katere še letos niso napravile nobene prireditve, napraviti manjšo ali večjo prireditev v korist CMD? Le malo več veselja do narodnega dela in požrtvovalnosti je treba, pa se prireditve gotovo obnese. Toraj na delo!

Družba sv. Cirila in Metoda je založila žalni narodni kolek v spomin na 12. novembra 1920. Narodni kolek je umetniško delo slikarja g. Vavpotiča. Mož s srepm pogledom v daljavo brusi koso. Okvir tvorijo Svetopolkove palice. Kdor se interesira za umetniški izdelek, ta bo do gotovo kupil ta narodni kolek, ki nima do danes bodisi idejnega, kakor tudi umetniškega tekmeča. — Kakšen pomen ima ta kolek, bi bilo odveč razlagati. Na dejamo se, da ne bo nobenega zavednega Slovenca, nobene zavedne Slovenke, ki bi v dneh, katerih obletnica se sedaj približuje, ne koleboval pisma ali dopisnice s tem pomembnim kolekom. — Kolek izide v par dneh, ter se bo dobival v družbini pisarni v Nar. domu v Ljubljani. Cena kolku 25 para. Naročila naj se pošiljajo na pisarno Družbe sv. Cirila in Metoda. Kolek bodo razpečavale po želji družbine podružnice, ki naj takoj naznanijo, koliko kolekov naj se jim dodeli.

Zenstvo proti luksusu. V Srbiji se je na poziv »Kola jugoslov. sester« razvilo živahno gibanje za pobijanje luksusa in trošenja. — Minister Pribičević pa je izdal ostro naredbo glede izdajanja potnih listov za Avstrijo, ker hoče s tem omejiti takozvana nakupovalna potovanja, ki so bila delni vzrok slabljenja naše valute.

Iz davčne službe. Stalno je upokojen na lastno prošnjo višji davčni upravitelj Ivan Pernovšek v Slovenjgradcu.

»Primorske Novine« na Sušaku. Mijih je do prihoda italijanskih okupacijskih čet izdal Fr. Kučinič, so sedaj zopet pričele izhajati.

Združenje oglasnih zavoda. Poznate reklamne tvrtke »Blocknerov« zavod za oglašivanje v Zagrebu, Junjevska ulica 31, i oglasni odio Medjunarodnog prometnog, novinskog i oglasnog zavoda d. d. u Zagrebu Ilica 21, ujediniš se osnovali su novo reklamno poduzeće pod imenom »Interreklam dioničko društvo« u Zagrebu, koje će zadržavši i nadalje svoje dosadašnje tvrtke kao ekspoziture

sa ujedinenim velikim aparatom raditi pomoću svih u tu svrhu podesnih sredstava za napredovanje poslovnog prometa putem uspešne popularizacije. Vodstvo novog poduzeća leži u iskusnim rukama gg. M. Dukesa upravitelja Blocknerovog zavoda za oglašivanje te I. Schwartza ravnatelja Medjunarodnog prom. nov. i oglasnog zavoda d. d., koja su gospoda ujedno i u ravnateljstvo kooptirani. Ujedinjenje ovih dviju obljubljenih zavoda prati se u krugovima oglašivača kao i u novinskim krugovima vrlo simpatičnim zanimanjem, te je za prečvidjeti, da će poslovanje ove ujedinjene tvrtke vrlo korisno uplivisati i na naše gospodarstvene prilike.

Pravilnik za izvršavanje določil o državni trošarini iz začasnega zakona o državni trošarini, taksi in pristojbinah objavlja »Uradni list« v št. 133 z dne 5. novembra.

Umri je v Ljubljani višji nadzornik državnih železnic g. Jos. Hočevnar.

O izenačenju uradniških draginskih doklad na ozemlju cele države je razpravljala 9. tm. finančni odsek zakonodajnega odbora. Načrt fin. ministristva, ki uradništvo še vedno deli v srbijsko in prečansko, je bil na predlog posl. dr. Žerjave izročen posebnemu odseku starih članov (dr. Žerjav, Šečerov, Gjonović in Omerović), ki naj načrt uredbe preda po sledečih načelih: 1. izenačijo se tudi plače onih prečanskih uradnikov, ki dozdaj niso bili izenačeni; 2. država se deli na 5 draginskih razredov; 3. po istih načelih se naj izvede izenačenje plač in drag. doklad za vpkojence.

Českoslovaška - jugoslovenska liga se je v sredo 9. tm. ustanovila v Ljubljani. Protektorat je prevzel pokr. namestnik g. Ivan Hribar. Predsednikom je izvoljen g. dr. Karel Triller, v odboru sta med drugimi kot namestnika gg. dr. Juro Hrašovec iz Celja in dr. Ljud. Pivko iz Maribora.

Državni premogovnik v Zabakovci namerava vlada prodati, ker se je izkazalo, da je eksploatacija rudnika v drž. režiji neplodna.

Davkoplačevalci se opozarjajo na uredbo št. 240 (U. l. z dne 2. avgusta 1921 št. 90) člen 36 odst. 12., po kateri so davki za zadnje četrtletje 1921 na 1. novembra 1921 v plačilo zapadli in se morajo potom izvršbe iztirjati, če se ne plačajo **skrajno do 14. novembra 1921.** Za opomin bo plačati po 4 v od vsake krone, za rubež tudi 4 v od vsake krone za prodajo pa 2 v od vsake krone. Zamudne obresti znašajo 50 v od vsake 100 K in za vsak celi mesec. Odzovimo se temu plačilu, da prilranimo državi delo in izdatke, sebi pa stroške!

Zgodnja zima je, — kakor se kaže — definitivno nastopila. Vremenski preokti, ki so že v poletju prerovali zgočnjo zimo, so imeli tokrat prav. Vprašanje je še, če so imeli prav, ko so prerovali zelo ostro zimo. Zdi se, da tudi.

Pogajanja radi prometa z Reko in Istro, ki bi se imela pričeti med Jugoslavijo, Reko in Italijo, je naša vlada oglašila, dokler Italija ne izpolni rapalske pogodbe in ne izprazni tretjega pasu.

Žalni narodni kolek, spominjajoč nas na 12. 11. 1920 je izšel, ter stane komad 25 par. Naroča se v pisarni »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani. Slovenci Slovenke! Kolekujte v dnevi obletnice Rapala vsa pisma in dopisnice z žalnim narodnim kolkom!

Akademikom ljubljanske univerze, ki reflektirajo na državno podporo po 1. januarju 1922! Tovariši naj se takoj zgledajo pri centralnem tajniku P. D. J. A. v Marijanišču, Ljubljana, da dobijo predpisane »prijava«, katere morajo izpolnjene oddati do 13. novembra t. l. zvečer v tajništvo P. D. J. A. Tovariši naj prinesejo s seboj ubožni list, oni pa, ki niso polnoletni, še od starišev podpisani reverz, da se obvežejo služiti dvakrat toliko časa v državni službi kot uživajo državno podporo. — Odbor »Podpornega društva jugosl. akademikov v Ljubljani«.

Slovenski avijatik ponesreči. Avijatični poručnik Srečko Žitnik, sin pokoj-

nega dvornega svetnika in upravitelja v Prekmurju dr. Žitnika, je ob priliki požara nekega aeroplana v Novem Sadu v zraku zgorel. Bil je značilen in priljubljen častnik. V bojih l. 1920 na Koroškem se je kot pilot odlikoval in dobil Miloš Obiličevu kolajno za hrabrost.

Odlikovanje. Šef oddelka min. trgovine in industrije v Ljubljani: g. dr. Rudolf Marj, je odlikovan z redom Sv. Save III. vrste. Imenovan je tudi dvornim svetnikom.

Sušterščijanski odvetnik — prečpač. Znani klerikalni odvetnik dr. Pegan v Ljubljani je bil 10. tm. pred ljubljanskim sodiščem zaradi surovega tepeža v gostilni obsojen na 1000 K globe ali 48 ur zapora.

Iz ljubljanskega obč. sveta je izstopil nar. soc. odbornik dr. Jamar na eni strani zaradi slabega zdravja, na drugi strani pa, ker ne more prenesti, da so klerikalci zanesli sokolsko vprašanje v občinski svet. Vsaj en poštenjak!

Sijajno! Mariborska »Straža« napada svojega šefa dr. Korošca kot bivšega ministra za obnovo in ishrano, češ da se nahaja v skladiščih tega ministristva velika količina »najmodernejših in najelegantnejših oblek — največ ženskih vsakdanjih in baljskih toalet« ter pristavlja ogorčenje, da se je »zemlja pljačkala za svilen obnovo legitimnega in legitimnega žensktva beogradske porodice«. To so za dr. Korošca, ki je državo za te nabave zadolžil v Ameriki za 15 milijonov dolarjev, s strani lastnega lista zelo hud poper!

Dopisi.

Zalec. Na dan proslave spomina Kralja Petra I., Osvoboditelja, je mladina osnovne in meščanske šole nabrala v prid Jugoslovenski Matici vsoto 881 K.

Ljuomer. Poročilo »Murske Straže« od 4. tm., da je g. V. Schneider prodal svojo hišo, ni resnično. G. Schneider dovoljuje prodajalcu, ki je brez njegovega privolenja njegovo hišo prodal, da izkupiček izroči veržejškemu kloštru, pogodbo pa naj izroči njemu.

Narodno gospodarstvo.

»Textilia«, trgovska in industrijska d. d. v Ljubljani. Dne 29. oktobra t. l. se je vršil v prostorih »Slovenske banke«, v koje sodelovanjem je bila ustanovljena omenjena družba, ustanovni občni zbor zgoraj imenovanega podjetja. Njegov namen je trgovina s tekstilnim blagom na debelo po vsej naši državi in ustanavljanje industrijskih zavodov za manufakturo in tkanine v Jugoslaviji. Ta trgovina je danes zlasti pri nas v rokah tujcev. Tovaren v tej stroki pa imamo zelo malo, skoraj nič. Zato se je že lansko leto v Pragi rodila misel, stopiti v ožji stik z brati Čehi, ki imajo veliko in prvovrstno tekstilno industrijo, in z njihovo pomočjo osnovati večji trgovski in industrijski zavod v Jugoslaviji. Prvič zato, da se zapodi malovredno laško blago iz naše države in drugič, da se z ustanovitvijo potrebnih nam tovarn v tej stroki gospodarsko osvobodimo tudi na tem polju. Občnemu zboru je prisostvoval tudi gospod generalni konzul Beneš, ki je povdaril, da smatra za svojo dolžnost, da novo podjetje podpira po vseh svojih močeh. Povdarjal je gospod generalni konzul, da je vladi českoslovaške republike mnogo lažje na tem, da se ojačijo med českoslovaško republiko in Jugoslavijo ne le kulturni in politični, temveč prav posebno tudi gospodarski stiki. Zato bo češka vlada novo podjetje podpirala. Poleg jugoslovske skupine je udeležena pri »Textilia« večja skupina čeških tekstilnih industrijalcev, zlasti pa iz Brna in Prage. Od teh so bili na ustanovnem občnem zboru zastopani tudi naslednji češki industrijalci: »Eksport« d. d. čeških tekstilnih industrijalcev, P. A. Šlechtla in sin, A. Kraus, Morawetz in sin, Kučera, Leo Beer, Rudolf Pollak, F. Berger, M. Beran sinovi d. d. Shtasny & Schlesinger in dr. Od jugoslovske strani je omeniti zlasti brate Vokač, »Oblačilnico za Slo-

venijo«, predsednika zveze industrijalcev gospoda Dragotina Hribarja in dr. — Občni zbor je vodil spretno gospod R. Legvart, predsednik Slovenske banke. Vlado je zastopal gospod okrajni glavar dr. Ratej, Delniška glavica znaša 12 milijonov kron, ki se pa lahko zviša brez obistvenega dovoljenja na 40 milijonov K. V upravní svet so bili izvoljeni sledeči gospodje: Franc Vokač, Dragotin Hribar, Rado Legvart, Hanuš Neutera, Dr. Jos. Kamušić, Karl Vokač, Dr. Anton Andrejčić, Emil Storz, A. Prepeluh. Dve mesti ste se rezervirali še za ono češko skupino, ki vsled političnih ovir ni mogla pravočasno dospeti v Ljubljano. V nadzorstveni svet so bili izvoljeni: gg. Josip Kubelka, upravni svetnik slovenske banke, Josip in Viktor Vokač, veletrgovca. Novo podjetje, ki je zasnovano v velikem slogu, bo gotovo procvitalo, zlasti ker bo uživalo vsestransko podporo s strani češke vlade in industrije. Potem ne bo imeli ničve več povoda zalagati se s slabim laškim blagom in kupovati pri naših nemških in nemčurških trgovcih, ki mirno sedijo v Ljubljani in diktirajo cene.

Italijanski poslanji v Beogradu o zabrani uvoza živine iz Jugoslavije v Italijo. Beograjski dopisnik zagrebških »Novosti« je imel 5. tm. razgovor z italijanskim poslanikom v Beogradu grofom Manzoniem, med drugim tudi glede zabrane uvoza naše živine v Italijo. Dejal je, da se je ugotovilo nekaj slučajev kužnih bolezni med živino iz Jugoslavije zato se je storil ta preventivni korak. Pravi, da so s tem bolj oškodovani italijanski trgovci in konzumenti nego jugoslov. izvozniki. Zabrana bo trajala le kratko časa in v kratkem se pojavi Italija zopet kot največji konzument naše živine in največji uvoznik mesa iz Jugoslavije.

Dobava lesenih zabojev. Uprava državnih monopolov v Beogradu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani da se vrši dne 2. dec. t. l. ofertalna licitacija glede dobave 76.800 komadov zabojev iz melikega lesa. Predmetni pogoji so interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Koliko je na svetu radlja? Glasom najnovejših statističnih podatkov je radlja v vseh rudnikih sveta 25 gramov, od čih 100 na českoslovaškem.

Krečenje dinarskih novčanic v prometu se je v tednu od 15. do 22. okt. zmanjšalo za 12.311.835 dinarjev, kovinska podlaga pa se je za 16.953.150,39 dinarjev povečala.

BOLEZNI

Zagreb, devize: Berlin 127—136, Bukarešta 200, Milan 1100—1250, London 1200—1250, Pariz 2000—2175, Praga 320—355, Švica 5300, Dunaj 570 Budimpešta 29—30, valute: rublji 15—25, napoleoni 1100, nem. marke 135—142, ital. lire 1100—1200.

Curih, devize: Berlin 190, Newyork 532, London 2100, Pariz 3865, Milan 2205, Praga 550, Budimpešta 045, Zagreb 150, Bukarešta 350, Varšava 017, Dunaj 017, avstrijske žig. krone 012.

Zadnja poročila.

Odločnost Demokratske stranke v uradniškem vprašanju.

Zagreb, 10. nov. Ko se je predststvo udruženja javnih nameštencev oglasilo pri pokr. namestniku Demetroviću v zadevi ureditve uradniških prejemkov, je namestnik izjavil, da je ob priliki svojega bivanja v Beogradu storil pri svoji stranki in drugod vse korake. On smatra ugodno rešitev vprašanja kot predpogoj za svoj nadaljnji obstanek na sedajnem mestu.

Politični položaj.

Beograd, 10. nov. Kralj je ponovno izjavil, da ima v kabinet g. Pašića popolno zaupanje ter da želi, da ostane še nadalje na vladi. Glede posameznih osebnosti v vladi krona ne dela vprašanja in nima ničesar protiv morebitni rekonstrukciji, tudi z vstopom drugih strank v vlado.

Beograd, 10. nov. Sinoči bi moral radikalni klub imeti sejo, v kateri bi Pašić poročal o vladi. Ker pa je imel Pašić važne posle, je bila seja odložena za danes popoldne.

Ogrska izvaža komuniste v Rusijo.

Budimpešta, 10. nov. Drugi transport komunistov je nastopil davi potovanje v Rusijo. Baje so madžarske oblasti hotele izročiti komunistu Szaba Cehom, ki ga pa niso hoteli sprejeti. Ves transport (59) se je moral vrniti v Budimpešto. Ministristvo zunanjih zadev je potom madžarskega poslanika v Pragi nastopilo pri češkoslovaški vladi, da izvrši svoje pogodbene obveznosti in prepuusti transport. Upati je, da bo mogel tekom par dni odpotovati.

Boji med komunisti in fašisti v Rimu.

Rim, 10. nov. Na Piazza Vittorito Emanuele je prišlo danes dopoldne do spopada med komunisti in fašisti. Izgredniki so streljali. Ubit je en komunist, ranjena pa 2 fašista.

Nobelova nagrada za literaturo.

Stockholm, 10. nov. Nobelova nagrada za literaturo za l. 1921 je podeljena znanemu pisatelju Anatolu France.

Avstrija se pripravljala na zasedbo Burgenlanda.

Dunaj, 10. nov. Zunanji odsek je t. mel danes popoldne sejo, v kateri je kancler dr. Schober poročal o stanju zapadnomadžarskega vprašanja. Kakor poroča »Pol. Korrespondenz«, je vojni minister Wesper poročal o vojaških pripravah za zasedbo Burgenlanda.

Razne vesti.

Karlov aeroplan pride v muzej. Antantne sile so sklenile, da popudijo na prodaj zrakoplov, s katerim se je Karei s svojo ženo Zito pripeljal na Madžarsko. Zrakoplovna družba »Ad Astra«, ki je bila Karlu posodila letalo, zahteva 37.000 švicarskih frankov odškodnine. Začasno shranijo letalo v budimpeštanskem muzeju.

Umri je na Dunaju 8. tm. v nekem sanatoriju znani zagrebški veleindustriec subhomesnatega blaga F. Rabus, katerega ime je bilo daleč znano.

Umri je v Turinu dne 29. okt. tretji generalni predstojnik salezijancev, drug naslednik Don Boskov, g. Pavel Albers, eden najstarejših članov salezijanske družbe, ki ima tudi na Rakovniku pri Ljubljani svoj dobrodelni zavod.

Noče se pisati Tročki. V Pessairu v državi New Jersey (Sev. Amerika) živi trgovec s sadjem, z imenom Tročki. Ker so ga ljudje vedno spraševali, če je v sorodstvu z znanim ruskim boljševiškim vodjo in je vsled tega njegova trgovina trpela, je prosil oblast za dovoljenje spremembe imena. Oblast mu je to dovolila.

Strašna kuga razsaja že od avgusta sem v Indiji. Vsak dan oboli nad 100 ljudi. Po lišah in cestah leži polno mrtvecev in umirajočih, ker jih ne morejo sproti pokopavati.

Prosveta.

Umri je 8. tm. znani slovaški pesnik, Pavel Orszag, znan pod imenom Hviezdoslav, star 72 let.

Almanah Kraljevine SHS 1921/22 ne more biti dovršen pred decembrom t. l. Knjiga bo obsegala nad 1000 strani, vsi spisi so se v prvem odtisu vpostali v korekturo onim oblastim oz. korporacijam, katerih se podatki tičejo ozir., ki so podatke dale. Tiska se almanah v Hrvatskem štamparskem zavodu d. d. v Zagrebu. Pred izidom Almanaha izide v posebnem zvezku seznam bank in zavarovalnic v kraljevini SHS. Cena zvezku bo 10 din., pri naročbi 100 izvodov 30% popusta. Naročniki almanaha, ki se bodo prijavili po 1. dec. 1921, ga ne dobe prejšnji ceni, ampak po 125 din. v poltroi in po 150 din. v divot-vezavi (s poštno vred). Četrti del Almanaha »Trgovački promet s inostranstvom« z oglasi inozemskih tvrdk, ki so že ali žele biti v trgovskih zvezah z našo državo, bo tiskan začelkom 1922 kot poseben zvezek.

»Prosveta«, mesečnik Goriške slovenske omladine. Skoro sleherna vas v

Salmá

Neobrabljive
kavčukpete
za čevlje

Ustanovljena 1864.

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

V lastni palači pri kolodvoru (prej Sparkasse der Stadtgemeinde Cilli).

Stanje hranilnih vlog K 28,000.000.

Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od usakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Poštne položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knjižice i. t. d. Daje v najem **PREDALE** v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkvalitetneje. **IZPLAČILA** v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prasanjih.

naši deželi ima svoje društvo, ki mu je naloga zbirati v svojem okrilju mlado in staro, nuditi mu razvedrilo in izobrazbo ter množiti mu duševne in telesne moči. Imamo bralna, pevka in telovadna društva, dramatične krožke itd. Nove razmere so obudile skoraj vsa naša društva k novemu življenju in uspešnemu delovanju. To delovanje bi bilo še uspešnejše, ako bi bila med posameznimi društvi vez, ki bi jih tesneje družila, neki kačipot, ki bi jim kazal skupni cilj, neki svetovalec, ki bi jim kazal pot do skupnega cilja: narodove izobrazbe, njegevega duševnega in telesnega razvoja. Da se ustvari taka medsebojna vez, je sklenila »Goriška slovenska omladina« izdajati mesečnik »Prosveta«. Že naslov sam nam pove, s čim se bo pečal ta mesečnik. Predvsem ima biti glasilo vseh prosvetnih društev. »Prosveta« bo prinašala članke o naših kulturnih delavcih, o sistematičnem delovanju v društvi, o kulturnih, telovadnih, sportisti in drugih prireditvah pri nas in drugod. Nadalje bo prinašala vesti o kulturnem gibanju pri nas in pri drugih narodih. Kajti je treba, da po svojih prireditvah ocenimo svoje delo in da po tujih merilih svoje moči. List bo obsegal društveni, gledališki, telovadni in sportni vestnik, poročila o raznih prireditvah, njihova poročila in ocene, nasvete društvom in druge organizatorične vesti. Objavljal bo tudi kritiko novih knjig. Kolikor bodo dopuščala denarna sredstva, bo postregel list pevskim društvom z izdajo novih skladb v posebni prilogi. Po možnosti bo prinašal list ilustracije. Ta list je nujno potreben, ako hočemo, da doseže naše društveno delovanje višjo stopnjo. S takim listom, ki naj bi dal društvu pravo smer, preprečimo, da ne zaidejo društva na kriva pota pri duševni in telesni vzgoji naroda. List se bo tiskal na 24 straneh četverke. Cena se bo določila tako, da jo bodo zmogli tudi najširši sloji. List bo pričel izhajati v kratkem. Kdaj izide prva številka, objavimo v časopisih: danes pa vabimo na sodelovanje in narobe. »Goriška slovenska omladina« Tiskovni odsek, Gorica, Corso Verdi 37.

Lastnica in izdajateljica:
Zvezna tiskarna v Celju.
Urednik: Vekoslav Spindler.
Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Vsak Jugoslovan mora biti član »Jugoslovanske Matice«!

Bukovo oglje in bukova drva

tudi mešana kupim vsako množino. Ponudbe pod »Oglje« na Aloma Company, anončna družba z o. z. Ljubljana, 1172 Kongresni trg 3. 1—1

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo
Ant. Josta nasl.

Franjo Dolžan

Celje, Kralja Petra cesta 8

se priporoča za izdelavo vsakovrstnih stavbenih in galanterijskih del. Krija streh, zvonikov, popravila istih, naprava strelovočev itd. Izvršitev točna. Cene zmerno. Za izvršena dela se jamči.

SALAME

I. VRSTE NOVO
BLAGO ČISTO ZRELO

se dobiva povsod.

Prva hrvaška tvornica salam, suhega mesa in masti

M. Gavrilović sinovi d. d.

1169 Petrinja. 30—1

Denarja ni,

draginja je velika, zaslužek pa majhen. Kdor hoče z malim trudom gotovo **do 100 K na dan zaslužiti**, naj mi pošlje v pismu svoj naslov in znamko za odgovor. J. Batič. Litija.

Proda se:

1 vojaška fina oficirska suknja, 3 zimske površnike, 3 obleke in 2 salonski suknji. Maks Zabukošek.

Sprejemem takoj krepkega

učenca

poštenih starišev, z dobrimi sprejemami sprejme za svojo mešano 2—1 trgovino. And. Elsbacher, Laško.

Prodajalko

za modno trgovino, katera tudi šivati zna sprejme Cili Rožič, Kralja Petra 1167 cesta 31, Celje. 1—1

Tovarna usnja Aleksa Podvinca v Radečah,

išče nočnega čuvaja

kateri je v ti stroki več let deloval. Z mezdo je v zvezi tudi prosto stanovanje. Oferti naj se pošljejo na Aleksa Podvinca, tovarna usnja, Radeče pri Zidanem mostu. 2—2

„Eterna“

podpetniki

boljši kot vsak inozemski idelek.

Glavna zaloga

gumijevih izdelkov tvornice

„Vulkan“

Zdravko Krajnc, Celje,
Prešernova ulica 5.

SVILENI PAPIR za ROŽE

V 50 BARVAH

KREPROLE

ZNAMKA „KAKADU“
V 50 BARVAH

PELLURE

BELE IN V BARVAH

1166 2—1

KOPIRNE ROLE IN PAPIR
ZA KOPIJE ITD. ITD.

ZVEZNA TISKARNA

CELJE, STROSSMAYERJEVA UL. 1

Izvršuje vsa v stroko spadajoča dela najhitreje in po dnevnih cenah. Izdeluje vse tiskovine kakor: časopise, trgovske, šolske in uradniške tiskovine, knjige, cenike itd. do najumetnejšega barvnega tiska. Najbolje urejena

KNJIGOVEZNICA

izvršuje hitro in solidno knjigoveška dela od najprostejših do najfinišnih izpeljave

POSOJILNICA V CELJU

Ustanovljena
leta 1880.

v lastni
palači

NARODNI DOM

Rezervni fond in vrednost
lastnih hiš čez K 7.000.000.

Eden najstarejših slovenskih denarnih zavodov. **00000**

Sprejema hranilne vloge na vložne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Daja posojila na menice, vknjižbe in v tekočem računu. **Otvorja** trgovske in obrtne kredite. **Financira** industrijska podjetja. **Obavlja** vse denarne transakcije, daje vsakovrstne informacije brezplačno.

Stanje hranilnih vlog čez K 45.000.000.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15
Rezervni zaklad 128.000 K.

"LASTNI DOM"

Rentnino in invalidski davek plača zadruga, ne da bi ga vlagatelj zaračunal.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po **(4 1/2 %)** štiri in pol od sto

Hranilne vloge: 2.000.000 K

Na debelo!

Prva jugoslov. izdelovalnica

Na drobno!

modercev

in drugih podobnih izdelkov

Draga Vrečko

poprej Sv. Jurij ob južni želez.

Na debelo!

sedaj **Celje**, Samostanska ul. 8 I.

Na drobno!

Najnovejša dunajska moda

obleke, nočne suknje, sportne suknje (iz svile, sirove svile, svilenega trikoja, sukna in volne). Prvovrstno dunajsko zastopstvo modercev po nizkih cenah. Annie Geschek, Oradeč—Graz, Stadtkai 47, ogal Kalchberggasse, nadstropno, 1161 desno. 1—1

Ceška manufakturna TRGOVINA

(nasproti Narodnemu domu)

priporoča svojo zalogo po nizkih cenah

Camphor „Mija“ - pomada

za lice je najboljšo sredstvo proti pegam

madežem in izpuščajem na licu. Izdelek domač. Kupujte po vseh lekarnah, parfumerijah in drogerijah. Mija kozmetični laboratorij in parfumerija, Ljubljana, Gradišče 7. 5—5

Jetika! Špecialist za pljučne bolezni Dr. Pečnik ordinira v torek in petek: 11—12 in 2—4 ure v Mariboru, Razlagova ul. 21. Vse druge dni pa Št. Jurij ob juž. ž.

Ugodna prilika!

Imam za prodati pol vagona

žgane žice

št. 22, kakor tudi ca dva vagona napol suhega **sena** po jako nizki ceni.

Kupim vsako množino lepega suhega, bukovega

ogljja

ter bukovce in hrastove prage.

Ceni, naročila in ponudbe je poslati na

FRANJO DROBNIČ

trgovec, Laško.

SUKNO

pristno češko za moške in volneno za ženske obleke in razno manufakturno kupite radi direktnega importa po čudovito nizkih cenah samo v

veletrgovini in razpošiljalnici **R. Stermecki, Celje.**

5—4

Elektrotehnična tvrdka

1081

K. FLORJANČIČ, CELJE,

Cankarjeva cesta 2, ima sledeče nove električne stroje v zalogi

1 stroj za vrtilni tok 220/380 volt 3 k. s.	1 stroj za vrtilni tok 110/190 volt 2 k. s.
1 » » » 110/190 » 3 » »	2 » » enakom. » 220 » 1 » »
1 » » » 220/380 » 2 » »	1 » » » 110 » 2 » »

Dobavlja tudi inštalacijski material, žarnice in števec po nizkih cenah.

Trgovina z galanterijskim, modnim in norimberškim blagom ter kranjskimi izdelki po najnižjih cenah

Fr. Kramar

v Celju, na Kralja Petra cesti.
Zaloga cigaretne papirja in stročnic.

CENE ZMERNE!

Manufakturna in modna TRGOVINA **KAROL PAJAK**

Celje, Kralja Petra c. se priporoča za mnogobrojni obisk V zalogi vse nove školske potrebščine!

POSTREŽBA TOČNA!

oglejte si

manufakturno trgovino J. KUDISZ

Celje - Gaberje št. 16, nasproti vojašnici prestolonaslednika Aleksandra Priporoča se vsem odjemalcem: na **drobno** in **debelo**.

Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Jadranska banka

Beograd, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković,

Celje

Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Poslovne zveze z vsemi večimi kraji v tu- in inozemstvu